ECLI:LV:RVPT:2019:0403.C30613817.2.S
Lieta Nr.C30613817
Lietvedības Nr. C-0813-19/2

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
2019.gada 3.aprīlī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā : tiesnese K.Maike,
ar sekretāri Ž.Brokāni,
piedaloties zvērinātiem advokātiem I.Punkam un D.Skačkovam
2019.gada 4.martā
atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 8, izskatīja civillietu SIA "Al De Media" prasībā pret /pers. B/ par naudas līdzekļu piedziņu, un

k o n s t a t ē j a :

2017.gada 18.augustā ar precizējumiem 2017.gada 22.septembrī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemta SIA "Al De Media" (turpmāk tekstā prasītāja) prasība pret /pers. B/ (turpmāk tekstā atbildētāja) par naudas līdzekļu piedziņu, kurā pamatojoties uz Civillikuma 1., 2389., 2391.pantu lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai EUR 5600 apmērā, kā arī visus tiesas izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2016.gadā ilgākā laika posmā prasītāja pārskaitījusi atbildētājas kontā naudas līdzekļus EUR 5600 apmērā. Maksājumi veikti pa daļām – 27.01.2016. – EUR 700; 05.02.2016. – EUR 700; 08.03.2016. – EUR 700; 06.04.2016. – EUR 700; 19.05.2016. – EUR 700; 09.06.2016. – EUR 700; 13.07.2016. – EUR 700 un 04.08.2016. – EUR 700. Starp prasītāju un atbildētāju nekad nav pastāvējušas darba attiecības un nepastāv arī nekāds cits tiesisks pamats naudas līdzekļu pārskaitīšanai no prasītājas bankas konta uz atbildētāja bankas kontu. Ne līdz maksājumu izdarīšanai, nedz arī pēc tam prasītāja ar atbildētāju nav kontaktējusies, lai vienotos par jebkādu saistību uzsākšanu. Fakts, ka starp pusēm nav pastāvējušas darba attiecības, ir apstiprinājies Darba inspekcijas veiktajā pārbaudē, kas fiksēts 2017.gada 31.marta lēmumā. Apstāklis, ka atbildētājai nav tiesiska pamata paturēt saņemtos naudas līdzekļus nozīmē, ka notikusi netaisna atbildētājas iedzīvošanās uz prasītājas rēķina. 2017.gada 20.aprīlī prasītāja nosūtīja atbildētājai vēstuli ar aicinājumu atmaksāt nepamatoti izmaksātos naudas līdzekļus, ko atbildētāja nav izdarījusi.

2017.gada 25.oktobrī tiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētāja prasību neatzīst, uzskata to par pilnībā nepamatotu. Valsts darba inspekcija šo lietu izmeklēja un nekādus pārkāpumus neatrada. Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 74. un 166.pantu detalizētākus paskaidrojumus sniegs tiesas sēdē.

2018.gada 11.maija tiesas sēdē nopratināts kā liecinieks /pers. C/ liecināja, ka SIA "Al De Media" tika dibināta, lai apkalpotu vienu klientu SIA "Suņu būda", lai sniegtu tam videomontāžas pakalpojumus. SIA "Suņu būda" kontaktpersona bija /pers. D/. Maksāja /pers. B/ algu, jo tāda bija vienošanās ar klientu, SIA 'Suņu būda" īpašnieku /pers. D/, proti, ka viņa strādās uzņēmumā. Darbā viņa netika pieņemta, tika maksāta tikai darba alga, darba līgums ar viņu netika noslēgts. Darba algas maksājumus veica, jo /pers. D/ to teica darīt. Pēc diviem gadiem saprata, ka nevar tā turpināt, tāpēc sadarbība tika pārtraukta. Šāda situācija viņu nepamierināja, bet tas bija vienīgais viņa ienākums. /pers. B/ tika iekļauta arī kā darbiniece mikrouzņēmuma deklarācijā. SIA "Suņu būda" deva lielāko daļu darba uzdevumus, tika doti videomateriāli, kas tika montēti. SIA "Suņu būda" apmaksāja visus izrakstītos rēķinus. Ar SIA "Suņu būda" bija vienošanās, ka /pers. B/ strādās viņa uzņēmumā, tāpēc astoņus mēnešus maksāja viņai algu, bet neredzēja nevienu darba rezultātu. Darba algu nepārtrauca izmaksāt, jo uzticējās /pers. D/ un nevēlējās pazaudēt ienākumus. Katru mēnesi maksājot algu /pers. B/, saņēma pasūtījumus no SIA "Suņu būda", nonāca pie secinājuma, ja nemaksās algu, nesaņems pasūtījumus.

Prasītājas pārstāvis 2019.gada 4.marta tiesas sēdē prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem un apsvērumiem, lūdza prasību apmierināt.

Atbildētājas pārstāvis 2019.gada 4.marta tiesas sēdē prasību neatzina, lūdza to noraidīt.

2019.gada 4.marta tiesas sēdē nopratināts kā liecinieks /pers. D/ liecināja, ka veidoja raidījumu Suņu būda, tam bija nepieciešama komanda, /pers. C/ sākotnēji piedalījās raidījumu veidošanā kā stažieris, vēlāk izveidoja savu uzņēmumu. Raidījumu veidošanai bija nepieciešami vairāk cilvēki, tika piesaistīta /pers. B/, jo viņa ir viena no labākajām producentēm. Katru mēnesi no /pers. C/ tika saņemti rēķini, kas ietvēra ne tikai montāžas pakalpojumus, bet arī filmēšanu, satura veidošanu, rekvizītu nodrošināšanu. /pers. C/ nekad nav izteicis pretenzijas par to, ka /pers. B/ nenāk uz darbu. Kad jautāja kā ir ar darbiniekiem, atbildēja, ka viss ir labi. Kad /pers. C/ tika izslēgts no partijas, viņš sāka no darbiniekiem atprasīt izmaksāto atalgojumu. Kad /pers. C/ nodibināja savu uzņēmumu viņam nebija neviena darbinieka, ne arī zināšanu. Darbinieki, kas

strādāja SIA "Suņu būda", pārgāja strādāt uz SIA "Al De Media". /pers. C/ katru mēnesi jautāja, kā novērtē darbinieku padarīto, cik liels atalgojums viņiem izmaksājams.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausījusies prasītājas un atbildētājas pārstāvju paskaidrojumus un liecinieku liecības tiesas sēdē, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma, turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Lietā nepastāv strīds par to, ka prasītāja pārskaitījusi atbildētājas kontā naudas līdzekļus EUR 5600 apmērā. Maksājumus veicot pa daļām 2016.gada 27.janvārī – EUR 700 apmērā; 2016.gada 5.februārī – EUR 700 apmērā; 2016.gada 8.martā – EUR 700; 2016.gada 6.aprīlī – EUR 700 apmērā; 2016.gada 19.maijā – EUR 700 apmērā; 2016.gada 9.jūnijā – EUR 700; 2016.gada 13.jūlijā – EUR 700 apmērā un 2016.gada 4.augustā – EUR 700 apmērā.

Prasītāja uzskata, ka atbildētājai minētie līdzekļi ir jāatmaksā, jo minētie līdzekļi ir nokļuvuši atbildētājas mantā bez jebkāda tiesiska pamata – ne uz likuma, ne uz tiesiska darījuma vai tiesas nolēmuma pamata - , un tāds nav pastāvējis nevienā brīdī. Prasītāja uzskata, ka atbildētāja ir iedzīvojusies uz tās rēķina. Prasība pamatota uz Civillikuma 2389. un 2391.pantu.

Civillikuma 2389.panta pirmā daļa noteic, ja kādam ir bez jebkāda pamata kāds priekšmets no otra mantas, tad to var no viņa atprasīt. Šā panta otrā daļa paredz, ka attiecībā uz šādu atprasījumu nav nekādas nozīmes, vai tāda priekšmeta iegūšanai nav bijis pamata no paša sākuma, jeb vai pamats, kas agrāk bijis, vēlāk atkritis. Gan tiesību doktrīnā, gan judikatūrā, kas izveidojusies iztulkojot Civillikuma 2389.pantu, norādīts, ka atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ (*condictio sine causa*) ir iespējams šādos gadījumos: 1) ja izpildījums ir izdarīts uz spēkā neesoša tiesiska darījuma pamata vai vispār bez jebkādas izpildījuma devēja un izpildījuma saņēmēja norunas par tiesisku attiecību nodibināšanu; 2) ja atprasāmais priekšmets ir nonācis atbildētāja mantā nevis ar prasītāja dotu izpildījumu, bet gan citādā veidā. Atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ ir iespējams tad, ja izpildījuma devējs izpildījuma izdarīšanas brīdī ir zinājis, ka izpildījumam nav tiesiska pamata (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. - Rīga: Mans īpašums, 2000, 665.lpp.; K.Torgāns. Saistību tiesības. II daļa. Mācību grāmata. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 315.lpp.; Senāta 2005.gada 20.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-246, 2007.gada 14.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-66, 2012.gada 8.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-7, 2013.gada 5.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-121; Civillietu departamenta 2015.gada 30.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-132, 2016.gada 24.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-58, Civillietu departamenta 2017.gada 25.maija spriedumu lietā Nr.SKC-163*).

Prasītāja atsaucas arī uz Civillikuma 2391.pantu, kas noteic, ka nevienam nav tiesības iedzīvoties otram par ļaunu un uz tā rēķina. Kas no tam cietis zaudējumu, tas var prasīt, lai atdod viņam to, ar ko un par cik otrs iedzīvojies.

Tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā lietā nav pamata Civillikuma 2391.panta piemērošanai, jo, kā norādīts tiesību doktrīnā, vispārējais atprasījums iedzīvošanās dēļ ir paredzēts tiem gadījumiem, kad atbildētājs ir ieguvis mantisku labumu uz prasītāja rēķina, taču ne no prasītāja mantas. Civillikuma 2391.pantā paredzēto prasījumu var izlietot tad, ja nav priekšnoteikumu prasījumiem pēc 2369., 2384., 2387. vai 2389.panta. Vispārējais atprasījums iedzīvošanās dēļ ir pieļaujams tikai tad, ja prasītājs nevar pret atbildētāju izlietot citus tiesiskus līdzekļus atbildētāja mantā ieplūdušo mantisko vērtību atprasīšanai. Tas nozīmē, ka vispārējo atprasījumu iedzīvošanās dēļ prasītājs nevar izlietot, tad, ja viņam pret atbildētāju ir cits prasījums no netaisnas iedzīvošanās, prasījums no līguma vai neatļautas darbības vai arī tiesība celt prasību kādas lietu tiesības (valdījuma, īpašuma) atzīšanu (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- Rīga: Mans Īpašums, 2000, 667.lpp.*).

Tiesa konstatē, ka starp pusēm nav strīda, ka no atbildētājas atprasāmie naudas līdzekļi ir cēlušies no prasītājas mantas, kas tādējādi izslēdz Civillikuma 2391.panta noteikumu piemērošanu.

Novērtējot pušu paskaidrojumus un liecinieku liecības, kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav pamata konstatēt, ka strīdus naudas līdzekļi atbildētājas mantā ir nonākuši bez prasītājas ziņas, gadījuma pēc, vai tikai ar atbildētājas rīcību.

Prasītājas pārstāvis un liecinieks /pers. C/ tiesas sēdē norādīja, ka SIA "Al De Media" galvenais klients bija SIA "Suņu būda", kuras pārstāvis /pers. D/ lūdza SIA "Al De Media" valdes loceklim /pers. C/ pieņemt darbā /pers. B/. Darba līgums starp pusēm netika noslēgts, bet darba alga tika izmaksāta, un šī iemesla dēļ Valsts ieņēmumu dienestam sniegtas ziņas, ka atbildētāja ir ieguvusi mikrouzņēmuma SIA "Al De Media" darbinieka statusu. Savukārt liecinieks /pers. D/ tiesas sēdē liecināja, ka /pers. C/ katru mēnesi viņam jautāja, cik liels atalgojums darbiniekiem izmaksājams.

Bez tam, lietas materiāliem pievienoti maksājuma uzdevumi, no kuriem izriet, ka SIA "Suņu būda" apmaksājusi SIA "Al De Media" izrakstītos rēķinus, ko vērtējot kopsakarā ar liecinieku sniegtajām liecībām, tiesa secina, ka tie apliecina faktu, ka prasītāja sniedza SIA "Suņu būda" video montēšanas pakalpojumus, turklāt liecinieks /pers. D/ norādīja, ka SIA "Al De Media" komanda, tai skaitā atbildētāja, ne tikai montēja raidījumu Suņu būda, bet arī veidoja tā saturu, proti, apkopoja informāciju par katra konkrētā raidījuma viesi, veidoja raidījuma aprakstu, veica nofilmēto materiālu apstrādi un apkalpoja SIA "Suņu būda" sociālo tīklu kontus.

Turklāt, atbilstoši /pers. C/ sniegtajām liecībām, naudas maksājumi atbildētājai ir uzsākti, jo SIA "Suņu būda" pārstāvis /pers. D/ ir piedāvājis pieņemt darbā atbildētāju, lai viņa veiktu uzdevumus saistībā ar pakalpojumiem, ko sniedza prasītāja uzņēmums SIA "Suņu būda", SIA "Suņu būda" bija prasītājas lielākais klients, naudas līdzekļus atbildētājai prasītāja pārskaitīja tāpēc, ka /pers. D/ to ir teicis darīt, kā arī pārskaitījums ir veikts tādēļ, lai nezaudētu SIA "Suņu būda" kā klientu, līdz ar to arī, lai nezaudētu vienīgos ienākumus.

Tāpat no lietā esošajiem pierādījumiem ir konstatējams, ka prasītāja ir reģistrējusi atbildētāju kā savu darbinieku, to tiesas

sēdē apliecināja /pers. C/, proti, ka mikrouzņēmuma nodokļa deklarācijā ir sniegtas šādas ziņas. To, ka atbildētāja ir bijusi prasītājas darbinieks ir redzams arī no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas.

No prasītājas konta informācijas un maksājuma uzdevumiem ir nepārprotami redzams, ka strīdus līdzekļi ir pārskaitīti kā darba alga par attiecīgo mēnesi. To norādījusi pati prasītāja, veicot naudas līdzekļu pārskaitījumu.

Minētais, tiesas ieskatā, viennozīmīgi liecina, ka naudas līdzekļi atbildētājas rīcībā nonāca pušu norunas rezultātā, savukārt, lai atzītu, ka atbildētājai tie jāatgriež prasītājai, lietā nepieciešams konstatēt atbildētājas mantas neattaisnotu pieaugumu.

Tiesas ieskatā apstāklis, ka starp pusēm nav noslēgts rakstveida darba līgums, nav pietiekams pamats, lai apgalvotu, ka naudas līdzekļi atbildētājai ir pārskaitīti bez tiesiska pamata, jo saskaņā ar Darba likuma noteikumiem darba devējam ir pienākums gādāt par darba līgumu noslēgšanu rakstveidā un veikt noslēgto darba līgumu uzskaiti (Darba likuma 40.panta sestā daļa). Savukārt atbilstoši Darba likuma 41.pantam darba tiesiskās attiecības rodas un pastāv arī tad, ja rakstveida forma nav ievērota.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka prasītājas veiktie maksājumi atbildētājai, kas atbilstoši maksājuma mērķī norādītajai informācijai pārskaitīti kā darba alga, tiesas ieskatā pie konkrētajiem faktiskajiem apstākļiem nav atzīstami par tiesiski nepamatotiem, līdz ar to nav pamata Civillikuma 2389. un 2391.panta piemērošanai, kā dēļ prasītājas prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 42.panta otrā daļa paredz, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā ir EUR 9,24 apmērā. Tā kā prasītāja ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus ir samaksājusi EUR 3,20 apmērā, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 42.pantam, nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par labu valstij piedzenami no prasītājas EUR 6,04 apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1}pantam, prasītājai daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms termiņš 10 (desmit) dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 42., 93., 97., 192., 193., 204.^{1}pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

noraidīt SIA "Al De Media", vienotais reģistrācijas numurs 43603068195, prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par naudas līdzekļu piedziņu.

Piedzīt no SIA "Al De Media", reģistrācijas Nr.43603068195, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 6,04 (seši *euro* un četri *centi*) apmērā. Samaksa veicama Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, klasifikācijas kods 21499.

Noteikt, ka spriedums daļā par tiesas izdevumu samaksu valsts labā izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Pierādījumi par sprieduma labprātīgu izpildi iesniedzami Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas kancelejā sprieduma labprātīgas izpildes termiņā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas tiesas kancelejā, tas ir 2019.gada 3.aprīļa, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese K.Maike